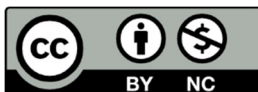

Dorotea Dubravčić¹

Znanstveni rad
Prethodno priopćenje

Scientific Paper
Preliminary Report

UDC UDK: 37.015.3

POVEZANOST RAZLIČITIH METODA UČENJA I USPJEHA UČENIKA U OPĆOJ GIMNAZIJI - EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE

Sažetak:

Istraživanje je analiziralo navike i metode učenja srednjoškolaca opća gimnazija te razna pomagala u učenju. Istraživanje je provedeno putem anketnog upitnika kreiranog u aplikaciji Microsoft Office Forms, a rezultati su analizirani deskriptivnom statistikom. Veliki broj ispitanika pokazao je sklonost korištenju više metoda učenja, uključujući pisanje bilješki, vizualiziranje, prepričavanje lekcije i dr. Ispitanici su navodili da većinom vole učiti sami u okruženju bez buke ili uz instrumentalnu glazbu, te da se većina ipak sprema dan ili dva prije ispita. Istraživanje je postiglo ciljeve, potvrđuje da učenici koji koriste kombinirane metode učenja imaju bolji školski uspjeh. Ograničenja ovog istraživanja uključuju relativno malen uzorak te nejednačenost po razredima i spolu. Rezultati istraživanja sugeriraju potrebu za daljnjim istraživanjem i ispitivanjem utjecaja pojedinih metoda na specifične strane školskog postignuća.

Ključne metode učenja, srednjoškolci, školski uspjeh, strategije, učenje.

THE RELATIONSHIP BETWEEN DIFFERENT LEARNING METHODS AND STUDENT ACHIEVEMENT IN GENERAL HIGH SCHOOL – AN EMPIRICAL STUDY

Abstract:

The study analyzed the learning habits and methods of general high school students as well as various learning aids. The research was conducted using a questionnaire created in the Microsoft Office Forms application, and the results were analyzed using descriptive statistics. A large number of participants showed a tendency to use multiple learning methods, including note-taking, visualization, lesson retelling, and others. Respondents reported that they mostly prefer to study alone in a quiet environment or with instrumental music, and that most of them prepare one or two days before the exam. The study met its objectives and confirms that students who use combined learning methods achieve better academic success. Limitations of this study include a relatively small sample size and uneven distribution by grade and gender. The results suggest the need for further research to examine the impact of specific methods on particular aspects of academic achievement.

Keywords: academic achievement, learning, learning methods, high school students, strategies..

¹ učenica opće gimnazije, dorotea.dubravcic@skole.hr

UVOD

U suvremenom obrazovnom kontekstu sve je više naglaska na učenikovu aktivnu ulogu u procesu učenja te na razvoj sposobnosti, metakognitivnih strategija i prilagodbu digitalnom sadržaju i okruženju. Učenici danas raspoložu širokim spektrom metoda i alata, no ostaje pitanje u kojoj mjeri izbor i raznolikost tih metoda utječu na njih stvarni školski uspjeh.

Brojna istraživanja ukazuju na povezanost između strategija učenja i školskog uspjeha. Tako se pokazalo da kombinirane metode, aktivno uključivanje u nastavu te uporaba digitalnih medija potiču motivaciju, razumijevanje i dulje procesiranje informacija, što rezultira višim akademskim postignućima (Pahljina-Reinić i sur., 2024).

Svrha ovog istraživanja je istražiti utječe li korištenje više različitih metoda tijekom učenja pozitivno na opći školski uspjeh. Predmet istraživanja je školski uspjeh učenika uz metode koje koriste tijekom učenja. Postavljeno je sljedeće istraživačko pitanje: u kojoj mjeri način učenja srednjoškolaca, uključujući broj i vrstu korištenih metoda, utječu na njihov školski uspjeh?

Sa svrhom odgovora na postavljeno istraživačko pitanje, formulirana je sljedeća hipoteza:

Učenici koji koriste više kombiniranih metoda učenja postižu bolji školski uspjeh.

Ciljevi istraživanja su:

1. Ispitati učestalost i vrste metoda učenja koje koriste srednjoškolci u svakodnevnom radu.
2. Ispitati individualne preferencije tokom učenja (mjesto, pozadina, samostalno ili grupno učenje).
3. Ispitati organizaciju vremena, sklonost odgađanja obveza i doživljavanje stresa u kontekstu školovanja.
4. Utvrditi postoji li povezanost između broja korištenih metoda učenja i školskog uspjeha učenika.

Metodologija koja je korištena u istraživanju jest metoda prikupljanja podataka putem anketnog upitnika. Anketni upitnik izrađen je putem platforme Microsoft Office Forms te je poveznica na upitnik poslana potencijalnim ispitanicima, odnosno učenicima opće gimnazije. Anketni upitnik sadržavao je pitanja kao što su dob, koji razred učenici pohađaju te pitanja koja su se odnosila na ono što im olakšava i otežava učenje. Anketni upitnik je bio dizajniran na način koji je omogućio objektivno i pouzdano prikupljanje podataka. Nakon prikupljanja podataka, analiza je provedena korištenjem alata MS Excel i deskriptivne statistike kako bi se provjerile hipoteze i ciljevi istraživanja.

Provedenom anketom utvrđeno je da 66% ispitanika koji koriste veći broj metoda i učenja imaju viši prosjek ocjena, što upućuje na potvrdu hipoteze i naglašava važnost aktivnog pristupa učenju.

1. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

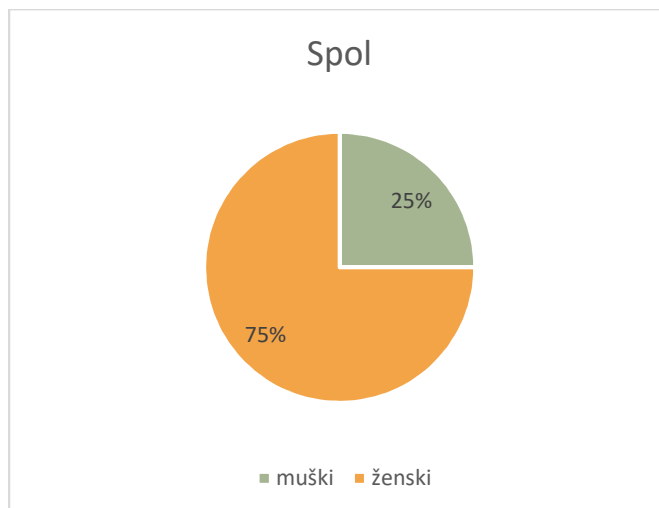
Kombinirane metode učenja koje uključuju aktivno sudjelovanje učenika u nastavi, čestu interakciju i povratne informacije, doprinose većoj motivaciji, a time i boljem školskom uspjehu (Pahljina-Reinić i sur., 2024). Slične rezultate pokazala su i druga istraživanja, prema kojima učenici koji koriste više adaptivnih (meta)kognitivnih strategija učenja i digitalne medije postižu bolji školski uspjeha (Kramarski i Michalsky, 2010). Kombinacija samoreguliranog učenja, kritičkog mišljenja i korištenja digitalnih alata dodatno pridonosi akademskim postignućima. Učenici koji su uključeni u aktivno i kombinirano učenje razvijaju više razine mišljenja i imaju pozitivnije stavove prema školovanju (Gazibara, 2018). Nadalje, primjena različitih strategija, poput dubinskog i površinskog procesiranja te organizacijskih strategija (Rijavec, Raboteg-Šarić i Franc, 1999), u kombinaciji s korištenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT), pozitivno utječe na školski uspjeh jer potiče aktivno uključivanje, interakciju i kritičko mišljenje (Jackson i sur., 2006).

2. ISTRAŽIVANJE

Za potrebe ovog istraživanja korištena je metoda ankete. Instrument koji je korišten u istraživanju bio je online upitnik stvoren pomoću platforme Google Forms. Putem tog alata prikupljeni su podaci o tome kako uče srednjoškolci opća gimnazija, s naglaskom na metode i uvjete učenja koji im pomažu ili odmažu. Istraživanje je provedeno u vremenskom razdoblju od 13. veljače do 7. ožujka 2025. godine. Nakon prikupljanja, dobiveni podaci su obrađeni korištenjem aplikacije MS Excel.

2.1. Analiza rezultata istraživanja

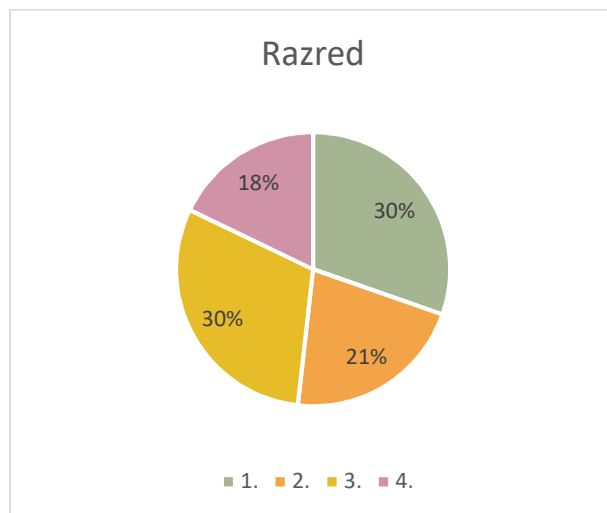
Za potrebe istraživanja korišten je uzorak koji je obuhvaćao 56 ispitanika. Populacija se sastojala od osoba muškog i ženskog spola u sva četiri razreda opća gimnazija. Među ispitanicima, 75% je ženskog spola, dok se preostali postotak (25%) odnosi na osobe muškog spola (Grafikon 1).

Grafikon 1. Struktura ispitanika prema spolu
Izvor: izrada autorice

U istraživanju je sudjelovalo 30% učenika 1. razreda, 21% učenika 2. razreda, 30% učenika 3. razreda te 18% učenika 4. razreda srednje škole

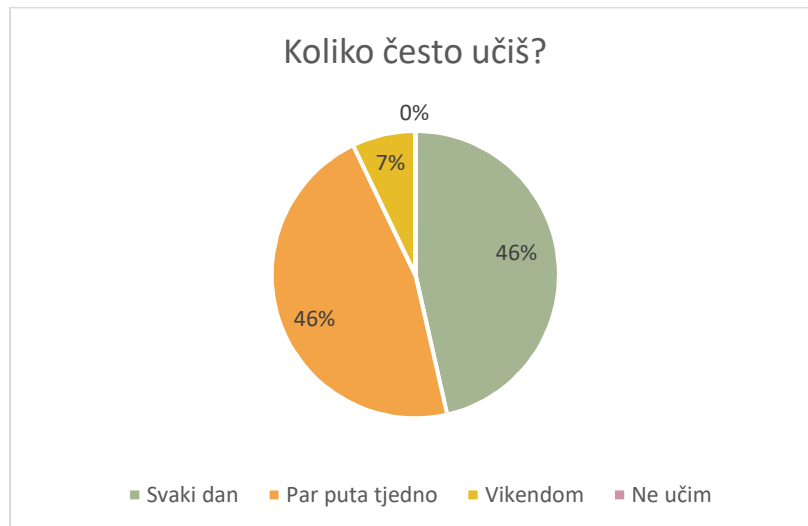
(Grafikon 2).

Grafikon 2. Struktura ispitanika prema razredu
Izvor: izrada autorice

Postotak ispitanika koje uče svaki dan i koji uče par puta tjedno je jednak (46%), postotak

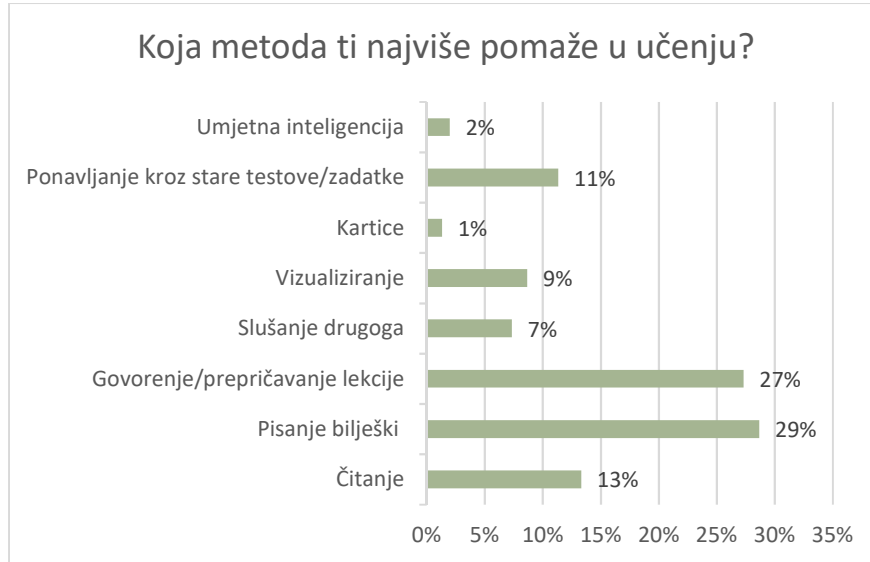
ispitanika koji uče samo vikendom je 7%, a nije iznenađujuće da je postotak ispitanika koji ne uče 0% (Grafikon 3).

Grafikon 3. Odgovori na pitanje ankete: Koliko često učiš?
Izvor: izrada autorice

Kod odabira najkorisnije metode za učenje učenici su imali mogućnost višestrukog odabira. Najviše učenika je odabralo pisanje bilješki (29%), 27% je odabralo govorenje i prepričavanje lekcije, 13% je odabralo čitanje, 11% smatra da je najkorisnije ponavljanje kroz stare testove i zadatke, 9% njih najviše koristi vizualiziranje tokom učenja, za 7%

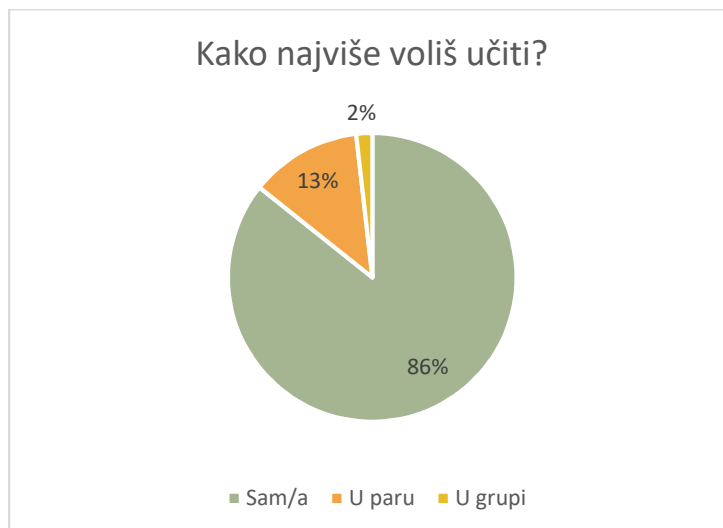
učenika je najkorisnije slušanje drugoga, 2% koriste umjetnu inteligenciju a 1% kartice (Grafikon 4).

Grafikon 4. Odgovori na pitanje: Koja metoda ti najviše pomaže u učenju?
Izvor: izrada autorice

Velika većina ispitanika najviše voli učiti sam ili sama (86%), u paru najviše voli 13%, a u grupi 2%

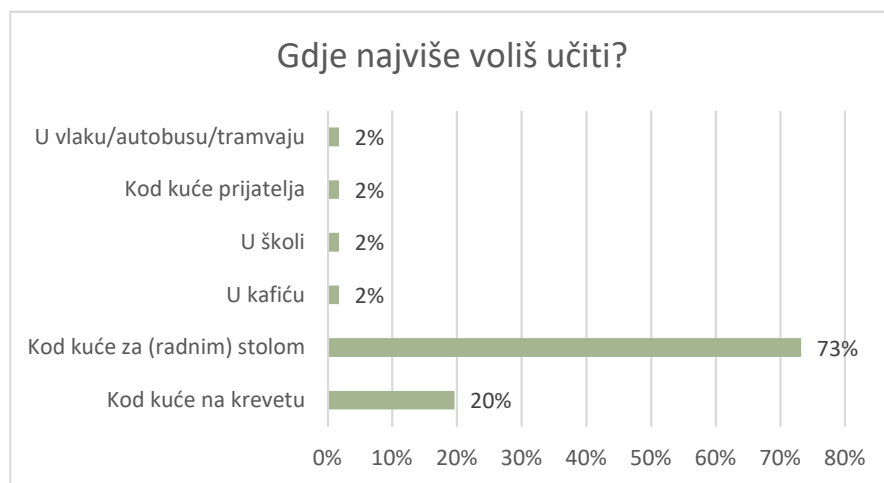
(Grafikon 5).

Grafikon 5. Odgovori na pitanje: Kako najviše voliš učiti?
Izvor: izrada autorice

Ogovori ispitanika o tome gdje najviše vole učiti, većina učenika je odgovorila kod kuće za stolom (73%), nakon toga 20% ih najviše vole učiti kod

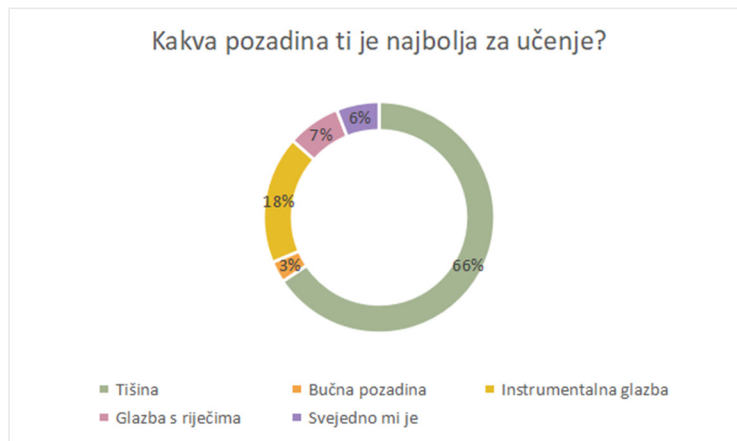
kuće na krevetu, a zatim je 2% raspoređeno za učenje u vlaku, autobusu i tramvaju, kod kuće prijatelja, u školi te u kafiću (Grafikon 6).

Grafikon 6. Odgovori na pitanja: Gdje najviše voliš učiti?
Izvor: izrada autorice

Više od pola učenika (66%) preferira tišinu tokom učenja, zatim 18% preferira instrumentalnu glazbu, 7% glazbu s riječima, 3% preferira bučnu

pozadinu te 6% učenika je svejedno kakva im je pozadina tokom učenja (Grafikon 7).

Grafikon 7. Odgovori na pitanja: Kakva pozadina ti je najbolja za učenje?
Izvor: izrada autorice

Što se tiče raspoređivanja vremena za učenje i obveze, najveći broj učenika (48%) često odgađa svoje obveze pa ih zbog toga izvršava u zadnji tren ili ne uopće a 13% zaboravlja obveze pa ih izvršava u zadnji tren ili ne uopće. Nadalje, 39%

učenika planira svoje vrijeme unaprijed i ostavlja dovoljno vremena za učenje i obavljanje obveza (Grafikon 8).

Grafikon 8. Odgovori na zadatak: Označi tvrdnju koja se najviše odnosi na tebe.
Izvor: izrada autorice

Tokom pripremanja za ispit, velika većina (77%) uči jedan ili dva dana prije ispita, 23% uči malo po

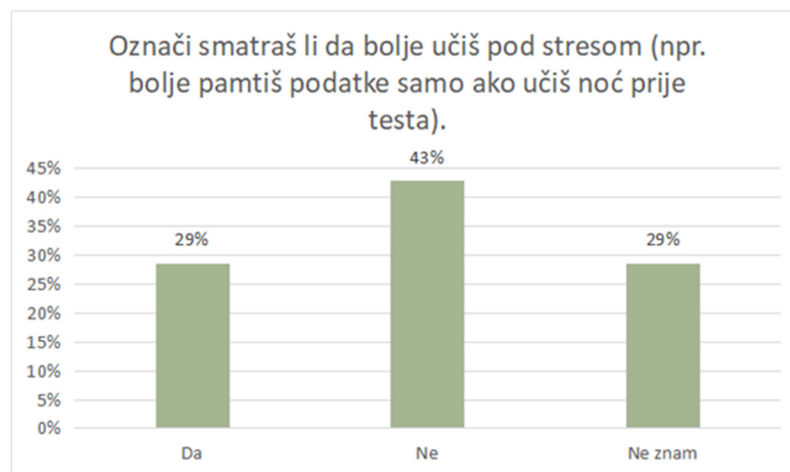
malo tjedan ili dva prije ispita, a 0% uči isključivo u školi prije ispita (Grafikon 9).

Grafikon 9. Odgovori na zadatak: Označi tvrdnju kada se najčešće pripremaš za ispit.
Izvor: izrada autorice

Na pitanje vezano za učenje pod stresom, 43% učenika smatra da ne uči bolje pod stresom, 29% smatra da uči bolje pod stresom te također 29%

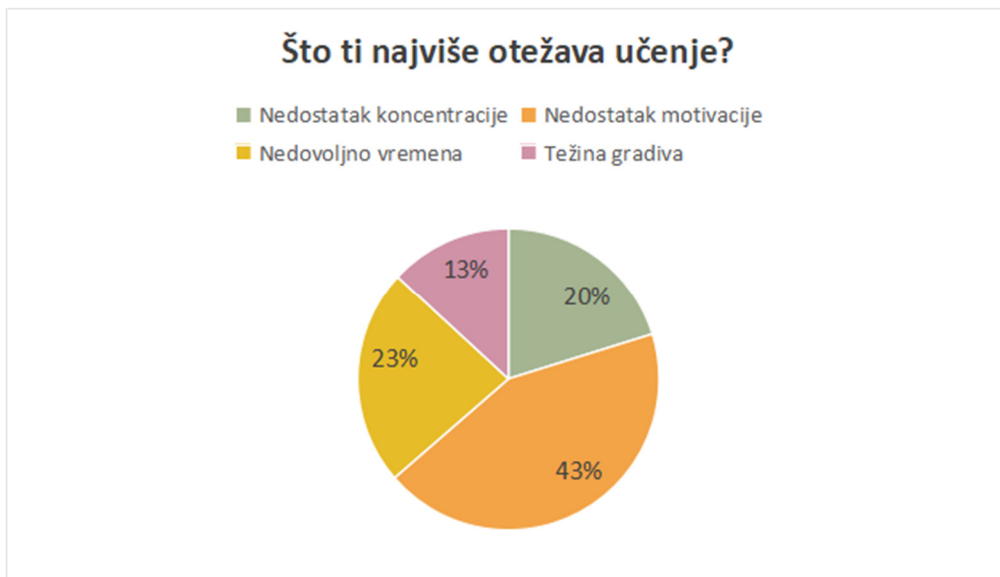
nije sigurno odnosno ne zna pomaže li stres u učenju (Grafikon 10).

Grafikon 10. Odgovori na zadatak: Označi smatraš li da bolje učiš pod stresom.
Izvor: izrada autorice

Nedostatak motivacije je prepreka učenju najvećem postotku učenika (43%), 23% učenika najveća je prepreka nedostatak vremena, 20%

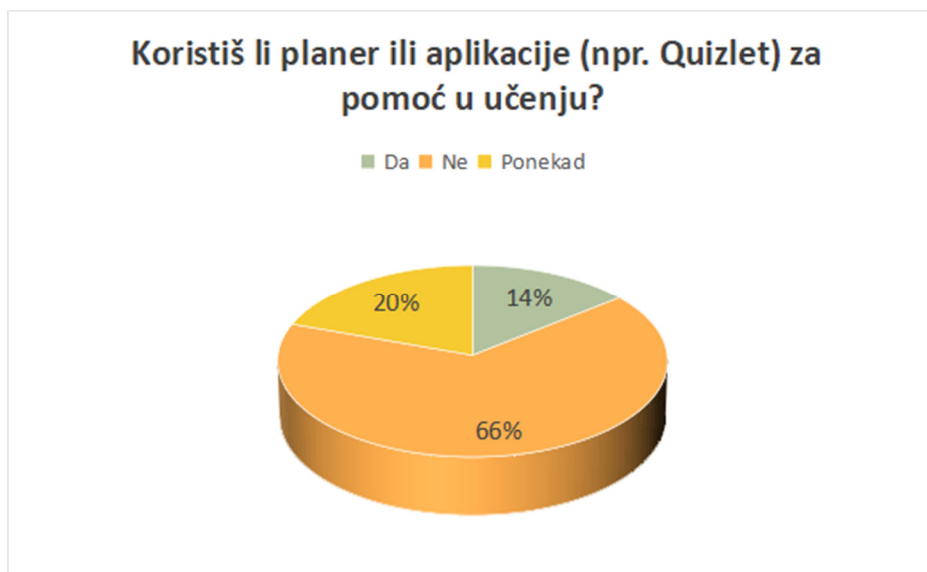
učenika nedostatak koncentracije te 13% učenika težina gradiva (Grafikon 11).

Grafikon 11. Odgovori na pitanje: Što ti najviše otežava učenje?
Izvor: izrada autorice

Kao pomoć u učenju samo 14% koristi planer ili aplikacije kao Quizlet, 20% ih koristi ponekad, a 66% učenika ne koristi planer ili slične aplikacije

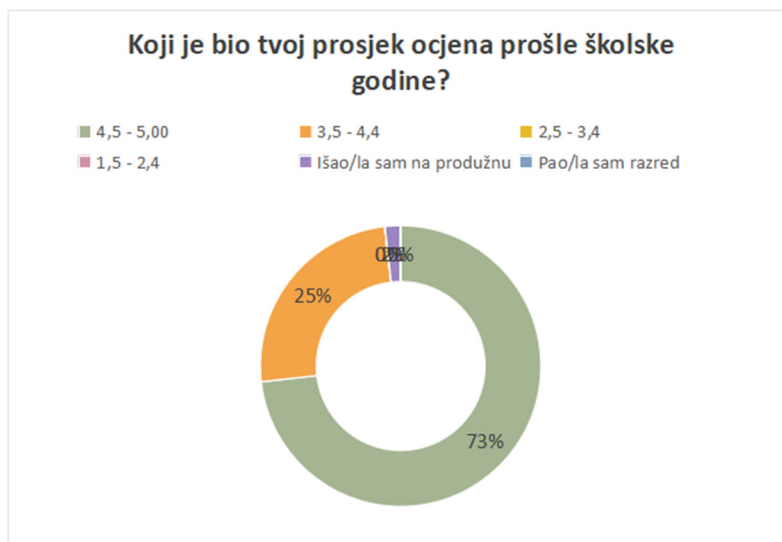
(Grafikon 12).

Grafikon 12. Odgovori na pitanje: Koristiš li planer ili aplikacije za pomoć u učenju?
Izvor: izrada autorice

Prošlu školsku godinu 73% učenika prošlo je s prosjekom od 4,5 do 5,00 i 25% učenika s

prosjekom 3,5 do 4,5, a jedan učenik (2%) je išao na produžnu nastavu.

Grafikon 13. Odgovori na pitanje: Koji je bio tvoj prosjek prošle školske godine?
Izvor: izrada autorice

Među ispitanicima nema učenika koji su prošli s prosjekom nižim od 3,5 i nema učenika koji su pali razred (Grafikon 13).

3. RASPRAVA

Rezultati provedenog istraživanja ukazuju na to da učenici koji koriste veći broj metoda učenja ostvaruju bolji školski uspjeh. Analiza podataka pokazala je da učenici koji kombiniraju više strategija, poput izrade bilješki i kartica, ponavljanjem kroz stare testove, korištenjem digitalnih sadržaja i aplikacija i dr., imaju viši prosjek na kraju školske godine.

Učenici koji uče češće tijekom tjedna, planiraju svoje obveze unaprijed i manje odgađaju obveze, također pokazuju bolje rezultate. Ovo ukazuje na važnost samoregulacije u učenju, što potvrđuju prethodna istraživanja (npr. Lončarić, 2010). Također, učenici koji se bolje nose sa stresom i imaju jasno definirane navike učenja, poput stalnog mjesta i pozadine rada (glazba, tišina), postižu veći školski uspjeh.

Zanimljivo je da većina učenika preferira učenje sami, dok drugi navode kako lakše uče u društvu. Iako ne postoji univerzalno najbolji stil, raznolikost metoda može pridonijeti boljem razumijevanju gradiva i dugoročnijem pamćenju sadržaja. Rezultati su u skladu s nalazima. Rončević Zubković (2013) ističe da kombinirane metode i aktivno uključivanje u proces učenja povećavaju motivaciju i školski uspjeh.

S obzirom na sve veću prisutnost tehnologije, vrijedno je spomenuti da neki učenici koriste

aplikacije za organizaciju i učenje. Time se potvrđuje važnost digitalnih alata kao podrške učenju (Jackson i sur., 2006).

U konačnici, rezultati istraživanja potvrđuju postavljenu hipotezu da učenici koji koriste veći broj metoda učenja ostvaruju bolji školski uspjeh. Ovo ukazuje na potrebu za daljnjim istraživanjima, na primjer praćenjem povezanosti korištenja aplikacija kao pomoć i školskog uspjeha kako bi se razvoj tehnologije mogao koristiti u dobre svrhe učenicima te promatranjem utjecaja nastavnika i roditelja na školski uspjeh.

ZAKLJUČAK

Ovo istraživanje obuhvaćalo je učenike opće gimnazije od prvog do četvrtog razreda, odnosno od učenika od 14 do 19 godina. Cilj istraživanja bio je ispitati navike učenja srednjoškolaca te utvrditi postoji li povezanost između korištenja različitih metoda učenja i školskog uspjeha.

Rezultati ankete pokazali su da učenici koji redovitije uče tijekom tjedna, koji svoje vrijeme planiraju unaprijed umjesto da odgađaju obveze i koji koriste razne strategije učenja, ostvaruju višu ocjenu na kraju školske godine. Također, učenici koji navode da uče u okruženju koje im odgovara (tišina, instrumentalna glazba s riječima te bučna pozadina), i koji bolje upravljaju stresom, češće imaju stabilniji i viši školski uspjeh.

Posebno se istaknulo kombiniranje metoda kao pozitivan čimbenik: učenici koji kombiniraju više pristupa (npr. vizualne organizacijske strategije uz digitalne alate) pokazuju veću uspješnost u učenju

Dubravčić, D.:

POVEZANOST RAZLIČITIH METODA UČENJA I USPJEHA UČENIKA U OPĆOJ GIMNAZIJI -
EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE

i školovanju, čime se potvrđuje važnost fleksibilnog i aktivnog pristupa obrazovanju.

Hipoteza koja kaže da učenici koji koriste više kombiniranih metoda učenja postižu bolji školski uspjeh potvrđena je.

1. Ispitati učestalost i vrste metoda učenja koje koriste srednjoškolci u svakodnevnom radu.
2. Ispitati individualne preferencije tokom učenja (mjesto, pozadina, samostalno ili grupno učenje).
3. Ispitati organizaciju vremena, sklonost odgađanja obveza i doživljavanje stresa u kontekstu školovanja.
4. Utvrditi postoji li povezanost između broja korištenih metoda učenja i školskog uspjeha

učenika.

Pored potvrde hipoteze, ciljevi istraživanja također su ostvareni. Ograničenja istraživanja uključuju relativno malen broj ispitanika ($n=56$) te neujednačenost u razredima i spolu.

Zaključno, rezultati istraživanja potvrđuju postavljenu hipotezu da učenici koji koriste više metoda učenja imaju bolji školski uspjeh. Dobiveni rezultati ukazuju na važnost promicanja raznolikih i učinkovitih strategija učenja te ostvaruju prostor za daljnja istraživanja koja bi detaljnije ispitala utjecaj pojedinih metoda na specifične strane školskog postignuća.

LITERATURA

1. Gazibara, S., 2018. Aktivno učenje kao didaktičko-metodička paradigma suvremene nastave [Doktorska disertacija]. Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
2. Jackson, P.L., Brunet, E., Meltzoff, A.N. and Decety, J., 2006. Empathy examined through the neural mechanisms involved in imagining how I feel versus how you feel pain. *Neuropsychologia*, 44(5), pp.752-761.
3. Kramarski, B. and Michalsky, T., 2010. How metacognitive guidance affects students' learning with dynamic mathematical software. *Instructional Science*, 38(1), pp.1-21.
4. Lončarić, D., 2010. Samoregulacija učenja i školski uspjeh. [doktorska disertacija]. Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
5. Pahljina-Reinić, R., Rončević Zubković, B., i Kolić-Vehovec, S. (2024). 'Achievement Goal Orientation Profiles and the Experiences of Gymnasium Students with Digital Technologies in Education', *Psihologijske teme*, 33(1), str. 67-89. <https://doi.org/10.31820/pt.33.1.4>.
6. Rijavec, M., Raboteg-Šarić, Z. and Franc, R., 1999. Komponente samoreguliranog učenja i školski uspjeh. *Društvena istraživanja*, 8(4), pp.529-541.
7. Rončević Zubković, B., 2013. Samoregulacija čitanja. U: M. Mićanović (ur.), *Čitanje za školu i život* (str. 33-42). Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje.